HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

תלה ליה רב לרבי ביני חטי. פירש ר"ח שלמות שלומים ושלה שלמו והיו שלומים: **משום** רווח ביתא. יש להסתפק היכא דליכא עסר שעות דליכא רווח ביתא מהו: **ואישתיק.** מכאן רגיל ר"ת לומר וכך תמהייב לי בדין רגיל היה ר"ת שאם אין לו לדיין לומר כן מה היה מוכיח רב מניומי מדשתיק ממימר: **מעמלא** דביתי. ו"ת היכי דמי כשהיו יושב בדין ומקבל עדות ואין לו לדיין לומר כן מה היה מוכיח רב מניומי מדשתיק ממימר: **מעמלא** דביתי. ו"ת היכי דמי כשהיו יושב בדין ומקבל עדות ואין לו לדיין לומר כן מה היה מוכיח רב מניומי מדשתיק ממימר: **מעמלא** דביתי. ו"ת היכי דמי

תלה ליה רב לרבי ביני חטי האחין ששיעבדו מהו הוה יתיב ר' חייא קמיה אמר ליה מכרו או משכנו אמר ליה מאי נפקא מינה בין מכרו בין שמשכנו [א]מוציאין לפרנסה [ב]ואין מוציאין למזונות ורב אי מכרו קמיבעיא ליה נכתוב ליה מכרו אי משכנו קא מיבעיא ליה נכתוב ליה משכנו רב תרוייהו קמבעיא ליה וסבר אי כתיבנא ליה מכרו הא ניחא אי שלח לי דמוציאין כל שכן משכנו אי שלח לי אין מוציאין אכתי משכנו קמיבעיא לי אי כתיבנא ליה משכנו אי שלח לי דאין מוציאין כל שכן מכרו אי שלח לי מוציאין אכתי מכרו קא מיבעיא לי אכתוב ליה שיעבדו דמשמע הכי ומשמע הכי ורבי יוחנן אמר אחד זה ואחד זה אין מוציאין איבעיא להו לרבי יוחנן לא שמיע ליה הא דרבי ואי שמיע ליה הוה מקבל ליה או דלמא שמיע ליה ולא מקבל ליה ת"ש דאתמר [ג]מי שמת והניח שתי בנות ובן וקדמה הראשונה ונטלה עישור נכסים ולא הספיקה שניה לגבות עד שמת הבן אמר ר' יוחנן [ד]שניה ויתרה אמר ר' חנינא גדולה מזו אמרו מוציאין לפרנסה ואין מוציאין למזונות ואת אמרת שניה ויתרה ואם איתא נימא ליה מאן אמרה ודלמא לעולם לא שמיע ליה וכי שמיע ליה קביל ושאני התם דאיכא רווח ביתא אמר ליה רב יימר לרב אשי אלא מעתה אשכחה מציאה בעלמא דאיכא רווח ביתא הכי נמי דלא יהבינן לה עישור נכסים אמר ליה אנא רווח ביתא מהני נכסי קאמינא אמר אמימר בת יורשת הויא אמר ליה רב אשי לאמימר אילו בעי לסלוקה בזוזי הכי נמי דלא מצי לסלוקה אמר ליה אין אי בעי לסלוקה בחדא ארעא הכי נמי דלא מצי מסלק לה אמר ליה רב אשי אמר בת בעלת חוב הויא ואף אמימר הדר ביה דאמר רב מניומי בריה דרב ניחומי הוה קאימנא קמיה דאמימר ואתאי האי איתתא לקמיה דהות קא בעיא עישור נכסים וחזיתיה לדעתיה [ה]דאי בעי לסלוקה בזוזי הוי מסלק לה דשמעי מאחי דהוו קאמרי לה אילו הוה לן זוזי סליקנא בזוזי ואישתיק ולא אמר להו ולא מידי והשתא דאמרת בעלת חוב הויא דאבא או דאחי למאי נפקא מינה למיגבא לבינונית שלא בשבועה וזיבורית בשבועה מאי תא שמע דרבינא אגביה לברתיה דרב אשי ממר בריה דרב אשי [ו]בינונית ושלא בשבועה מבריה דרב סמא בריה דרב אשי זבורית בשבועה [ז]שלח ליה רב נחמיה בריה דרב יוסף לרבה בר רב הונא זוטא מנהרדעא כי אתיא הא איתתא לקמך אגבה עישור נכסים אפילו מאיצטרובלא אמר רב אשי כי הוינן בי רב כהנא [ח]הוה מגבינן אפילו מעמלא דביתי שלח ליה רב ענן לרב הונא הונא חברין שלם כי אתיא הא איתתא לקמך אגבה עישור נכסי הוה יתיב רב ששת קמיה אמר ליה זיל אימא ליה ובשמתא יהא מאן דלא אמר ליה ענן ענן ממקרקעי או ממטלטלי ומאן יתיב בי מרזיחא ברישא אזל רב ששת לקמיה דרב ענן אמר ליה מר רבה ורב הונא רביה דרבה ושמותי שמית מאן דלא אמר ליה ואי לאו דשמית לא הוה קאמינא ענן ענן ממקרקעי או ממטלטלי ומאן יתיב בי מרזיחא ברישא אזל רב ענן לקמיה דמר עוקבא א"ל חזי מר היכי שלח לי רב הונא ענן ענן ועוד מרזיחא דשלח לי [ט][לא ידענא] מאי ניהו א"ל אימא לי איזי לומר להגבותה ממקרקעי או לפילו ממטלטלי ועוד שלח לחרת הסיבי: **מאן יהיב לי מרזיחא בריחא.** מי מיכר בצית לבל בלחם הקרומים. כשהיו מקושים בקערה היה ניכר מקיבתן מי הוא הלחם שהגדול מיכר במטה לחת לחם השולחן ושני לו במטה לחרת למטה הימנו: **ת"ל מר רבה.** לחת ורב הונא רבך. ולפייסו לחר לו כך שלח יכעוס עליו על שנעשה שליח בדבר ומרחהו פיוס שעל כרחו נעשה שליח לכך:

גופא

מת ר"א והניח שני בנים ובת מר ורב סמא וחלקו נכסי אביהן וקודם שתגבה הבת פרנסה מת ר' סמא ובאה עכשיו לגבות ממר בר"א ומבירי' דר"ס בריה דר"א ואגבייה רבינא ממר בר רב אשי חצי העישור מבינונית ושלא בשבועה דבע"ח דידיה הות ולא דאבוה ומבירי' דר"ס חצי העישור מזיבורית ובשבועה דלא אגבה ר"ס דהוה

ח) ל"ל ממר בריה דר"ת ניחומי ושלא בשבועה מבריה דרב סמא בריה דר"ת זיבורית בשבועה וכו'.

ו) גיטין נח., ב) ב"ב סו:, ג) [רש"ל], ד) [ממרי. יעב"ן],

מוסף רש"י

ונטלה עישור נכסים. זהו משפט הנתון בשעת גבוות או שטופין ליטול עישור נכסים בהשתת פרנסה נזונין, לבד מה שניזונו מזונות עד חומה שעה (גיטין נא.). **ולא הספיקה שניה לגבות.** פרנסה, שלא ניפת, עד שמת הבן. ופלה כל הירושה לפני שתיהן (שם). **שניה ויתרה.** לימלה עישור נכסים שלה ולא תמרינן מיגבי עישור נכסים בריחא ושמר יתלון בשוה, דעשמת דתקיט עישור נכסים כדי שתהא לבנות פרנסת שיטופין והא ליכא טפי (שם). **אמר ר' חנינא.** וכי מפני שקדמה זו מיכרה זו, גדולה מזו אמרו. שפילו מכר הפת את הנכסים, מוציאין. מיד הלקוחות העישור לפרנסה ופע"פ שאין מוציאין למזונות ממשעבדי, **ואת אמרת שניה ויתרה.** מפני שלא הספיקה, והלן בשעבוד של תמרים שהיא גדולה מזו לא תמרו שתפסיד ועכשיו שהן בפניו תפסיד (שם).

תוספות רי"ד

נדוניית מנכסיו והלכך אע"פ שלא צוה האב על נכסיו מחייבין היתומים לתת להן פרנסה אבל היכא שצוה האב שלא יתפרנסו מנכסיו הכל לפי צוואתו ואין לנו כח לחייב את היתומים: תלא ליה רב לר' ביני חזרי האחים ששיעבדו מהו פי' שלח לו אגרת שלומים וביני חזרי כתב לו האחים ששיעבדו ומכרו נכסי אביהן מהו פי' יכולין הבנות לטרוף פרנסתן מאותן הלקוחות או לא הוה יתיב ר"ח קמיה דר' ואמר מכרו קמבעי' ליה או משכנו עד זמן קצוב ולא מכרום לגמרי א"ל מאי נפקא לך מינה בין מכרו בין משכנו מוציאין לפרנסה ואין מוציאין למזונות פי' האחים שמכרו נכסים אחר מות אביהן מוציאין מן הלקוחות לפרנסת הבנות שמשעה שמת אביהן חוב מוטל עליהן לפרוע פרנסתן ולא כל כמיניהו למכור נכסי אביהן שנשתעבדו להן משעת מיתת אביהן ואין מוציאין למזונות כדתנן אין מוציאין למזון האשה והבנות מנכסים משועבדים מפני ת"ש שאין לה קצבה אבל פרנסת הבת י"ל קצבה ע"ש ודמיא לכל חוב דעלמא וטריך ממשעבדי: איתמר מי שמת והניח ב' בנות ובן וקדמה ראשונה ונטלה ע"ג ולא הספיקה שניה לגבות עד שמת הבן אר"י שניה ויתרה פי' אבדה חלק פרנסתה כיון שנפלו לה הנכסים בירושה ול"א תטול פרנסתה תחלה כי היכי דשקלה ראשונה והדר תפלוג בהדה אלא כיון שלא הספיקה לגבות פרנסתה עד דנפלו נכסי קמה לירש חצין אבדה פרנסתה א"ל ר"ח גדולה מזו אמרו מוציאין לפרנסה ואין מוציאין למזונות ואת אמרת שני' ויתרה פי' השתא אפילו מכרו האחין הנכסים דליתנהו קמה אזלא וטרפה מלקוחות

ט) [רש"ל], י) [ל"ל הוה], כ) [ל"ל מי], ל) [ל"ל מר], מ) [ל"ל מר], נ) [ל"ל מר], ס) [ל"ל מר], ע) [ל"ל מר], פ) [ל"ל מר], צ) [ל"ל מר], ק) [ל"ל מר], ר) [ל"ל מר], ש) [ל"ל מר], ת) [ל"ל מר],

תוספות רי"ד (המשך)

והשתא דאיתנהו קמה אמרת ויתרה וקס"ד דשמעמא דר"י הוי דכיון שנכנסו הנכסים בירושה דין הירוש כדין הלוקח דמי וכמו שאינה גובה מן הלקוחות כך אינה גובה מן הירושין ואם מתו הבנים אין הבנות גובות מירושיהן ועכשיו שהן בעצמן יורשות את אחיהן אין זו גובה על זו ומש"ה א"ל גדולה מזו אמרו שאף מן הלקוחות הוא גובה וכ"ש מן הירושין ואהדר ליה ר"י ש"ה דאיכא ריוח ביתי' פי' שהגיע בידה ריוח מן הנכסים האלה לירש חצים וטעמא דפרנסה הוא כדאמר שאנו אומדים דעתו של אב שאינו רוצה שתתבזה בתו והשתא דאית לה חילוקא בנכסיו אין רצונו שתטול פרנסתה שהרי יש לה ואינה מתבזה אבל לעולם גובה מן הלקוחות בין מירושי האחים אם מתו: א"ל רב יימר לר"א אלא מעתה אשכחה מציאה בעלמא דאיכא ריוח ביתא ה"נ דלא יהבינן לה ע"נ א"ל ריוח ביתא מהני נכסי קאמינא. ופסקי רבואתא הל' כר"י משום דר"א מתרץ למילתי' ובירושלמי פסק הלכה כר"ח: אמר אמימר בת יורשת הויא פי' ע"נ שתקנו לה חכמים בתורת ירושה תקנו לה א"ל ר"א אילו בעי לסלוקי בזוזי ה"נ דלא מצי לסלוקה [א"ל אין אי בעין בחדא ארעא [ה"נ דלא מצי מסלק] א"ל אין וי"א אמר בת ב"ח הויא ואף אמימר הדר ביה למימר כר' אשי דבעלת חוב היא ומצי לסלוקי בין בזוזי בין בחדא ארעא וכך הל'. ובעינן והשתא דאמר בע"ח הויא דאבא או דאחי פי' האיך השילו חכמים חוב זה על היתומים כאילו לפרוע חוב אביהם או לפרוע חובם למנ"מ לבינונית ושלא בשבועה וזיבורית ובשבועה פי' אא"ב בע"ח דאבא לא גביא אלא מזיבורית ובשבועה דלא אתפשא צדרי כדין הבא ליפרע מנכסי יתומים ואי בע"ח דאחי היא גביא מנייהו בינונית ושלא בשבועה כדין בע"ח דידהו ת"ש דרבינא אגביה לברתיה דר"א ב) ממר בר"א זיבורית ובשבועה ש"מ בע"ח דאחי היא פי'

לו א מיי' פ"ב מהל' מישות הלכה ז סמג לאוין פא עוש"ע אה"ע סימן קיג סעיף ה: לח ב עוש"ע אה"ע סי' קיג סעיף ז: **לט** ג מיי' שם הלכה ט וסמג שם עוש"ע שם סי' קיג סעיף ג: **מא** ה מיי' שם עוש"ע שם סעיף ג: **מב** ו מיי' שם הלכה ה עוש"ע שם סעיף ג: